

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list "Edinost". — Tisk: tiskarna "Edinost", vpisane zadruge z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 31-20
Za pol leta 15-60
Za tri mesece 7-80
Za nedeljsko izdajo za celo leto 6-20
Za pol leta 3-60

EDINOST

Posamezne številke "Edinosti" se prodajajo po 8 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vln. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inšeratični oddelček "Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo v Trstu. Plačuje se izključno le upravi "Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšeratični oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652.

Austrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 11. (Kor.) Uradno se razglša: 11. aprila 1917.

Vzhodno bojišče. — Mackensenova armada: C. in kr. letalec je nad Galacem sestrelil v zračnem boju rusko Nicuportovo letalo. — Fronta nadvojvode Jožefa: V ozemlju Bekasa so bili sovražni sunki odbiti. Na naši strani živahno patruljno delovanje. Armada princa Leopolda Bav.: Rusko topovsko delovanje je postalo na nekaterih točkah močnejše. Sicer nič novega.

Italijansko bojišče. — Sovražno topovsko delovanje na primorski fronti je bilo včeraj v splošnem živahnejše in se je nadaljevalo na nekaterih točkah tudi ponoči. V ozemlju Adige in Gardeskega jezera Italijani trajno nadaljujejo svoj uničevalni ogenj proti našim krajevom.

Jugovzhodno bojišče. — Naši albanski oddelki so z velikim uspehom napadli italijanske straže severno Tepele.

Naměstnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 11. (Kor.) Veliki glavni stan, 11. aprila 1917.

Zapadno bojišče. — Armada prestolonaslednika Ruprechta: Prostorno omejena bojna dejanja severno Scarpe pri Givenchy en Gohele, Farbusu in Fampoux niso dovedla do nobene izpremenbe položaja. Na obeh straneh ceste Arras-Cambrai so izvršili včeraj Angličje po hude ognju z močnimi silami nov napad na široki fronti; bili so izgubonosno zavrnjeni. Od danes zjutraj se vrše tamkaj in med Bullecourtom in Queantom novi boj. Med cesto Bapaume-Cambrai in Oise so se vršili le manjši boji pred našimi črtami. St. Quentin je bil istotako kakor prejšnje dni obstrlejan z granatami in šrapneli; istotako La Fere. — Armada nemškega prestolonaslednika: Od Vailly do Reimsa postaja topovska bitka vsak dan srditejša. Francoski napad proti našim jarkom jugovzhodno Berry au Bacu je bil z naglim protisunkom izjalovljen. — Armada vojvode Alberta Virmberskega: Nobenih bistvenih dogodkov.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav.: Ob reki Aa, Dvini, Stohodu, Zloti Lipi in Dnjestrju na več krajih živahno delovanje ruske artiljerije. — Na fronti nadvojvode Jožefa in pri Mackensenovi armadi nič bistvenega. — Macedonska fronta. — Nič novega.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Bolgarsko uradno poročilo.

SOFIJA, 10. (Kor.) Generalni štab poroča: Macedonska fronta: Na celi fronti slabo topovsko delovanje. Južno Dojranjskega jezera močno streljanje strojnica. — Egejska fronta: Sovražna ladja je brez uspeha obstrlevala obal vzhodno Orizana. Neka druga ladja je izstrelila brez uspeha več strelcev na obal zapadno Maronije. — Rumunska fronta: Pri Mahmudiji streljanje na obeh straneh rokava Sv. Jurija.

Turško uradno poročilo.

CARIGRAD, 10. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Kavkaška fronta: Na našem desnem krilu je napravil eden naših močnejših izvidnih oddelkov uspešen vpad v sovražno črto; sovražnik je izgubil 15 mrtvih in 2 ujetnika; na naši strani nobenih izgub. — Fronta v Iraku: Že dva dni je bojno delovanje zopet živahnejše. Na desnem bregu Tigrisa so naši zadnji oddelki pognali sovražne sprednje straže nazaj in zasigurali tako glavnemu delu naše armade prosto kretanje v svrhu zasedenja novih postojank, določenih po načrtu. Na levem bregu Tigrisa so naše čete v bojni

PODLISTEK.

Milijonar, ki je izginil.

Roman. Francoski pisatelj Evgen Chavette.

Naslednji mesec se je Pavlina Pigeotova poročila z Brichetom, ki jo je vsem svojim prijateljem predstavil kot siroto. Odvetnik ni zadel napačno. Pavlina je bila dobra in ljubezniva žena, ki se je prav kmalu priljubila svojemu sijajnemu položaju, a je v kljub temu ostala pravna kot je bila prej.

Ze osem dni po svoji poroki je Brichet svojo pisarno prodal vodji pisarne Grosbea in se je preselil v svojo palačo na etoku Saint Louis.

Brichetovo življenje je odslej potekalo mirno kot vsakemu ljubljencu in srečnemu zakonu. Čevlje krpajoči tast je bil mož-beseda in ni dal drugače ničesar čuti o sebi, kot da je vsako četrtiljetje postal pobornik za pripadajoči mu znesek letne rente, katero mu je po Brichetovem vsake tri mesece redno pošiljal hitro se . . .

dotiki s sovražnikom. Včeraj je bilo živahno streljanje topov in pehote. Na severnem bregu Dijale so potisnile naše čete sovražno konjenico za 15 km nazaj, kjer se je nato postavila zopet v bran. Dalje severovzhodno je po artiljeriji in strojnica podpirani sovražni konjeniški polk prekorčil Dijalo. Naša konjenica ga je pognala zopet čez reko. Vzhodno Revandusa so naše čete ne samo zavrnile napad številno lažjih Rusov, ampak so jih s protinapadom vrh tega pognale še 20 km proti vzhodni smeri. — Na naši macedonski fronti živahno sovražno topovsko delovanje.

O bojih na zapadu.

BEROLIN, 11. (Kor.) Wolffov urad poroča: Na istem starem bojnem ozemlju med Lensom in Arrasom, kjer so se že januarja 1915. vršili hudi boji, so pričeli Angličje zopet napadati naše postojanke iz leta 1915. Z ogromno zastavitvijo vseh mehaniških bojnih sredstev in silnih municijskih zalog so zamogli izvojevati krajevne uspehe, kakor je to v pozicijski vojni prvotno običajno. Vendar pa se je nameravani prodor Angležev vključ o groznimi krvavim žrtvam popolnoma izjalovil. Nemške čete so kljub znatnim izgubam v bobnajočem ognju in zapornem ognju angleške premoči pokazale kar najuspešnejši odpor. Med Arrasom in Vailly so imeli v izpraznjenem ozemlju boji enak značaj kakor v prejšnjih dneh. Pri zavzetju vasi Hermines in Boursies so imeli Angličje težke izgube. Podatki korespondence Polduh z dne 8. t. m. so popolnoma napačni. Niti pri Lombartzyde niti v tamkajšnjem ozemlju sploh Francozi niso nikjer prodrli v naše postojanke. Stolp katedrale v Ypernu so Angličje podrli nabrže z razstrelitvijo. V zadnjih dneh je bila stolna cerkev v St. Quentinu z raznih strani obstrlejana in močno poškodovana.

Ruske izgube ob Stohodu.

LUGANO, 11. (Kor.) Italijanski listi poročajo direktno in indirektno iz Petrograda: Ruske izgube ob Stohodu se cenijo na 20—25.000 mož. Poraz so večji del povzročili sedanjim nemir med ruskimi četami radi revolucije. »Rije« poroča, da tudi municije ni bilo zadosti. Inženirji so nimenja, da je od izbruha revolucije produkcija desorganizirana, ker hočejo delavske organizacije tvoriti razsodišče v vseh zadevah in funkcionirajo posredovalne komisije le nerodno.

KOPENHAGEN, 10. (Kor.) Glasom listi poročajo iz Petrograda je vojni minister Gučkov takoj, ko je dobil podrobna poročila o porazu ob Stohodu, odstavil poveljnika tamkajšnjega odseka generala Lješa in poveljnika forta generala Manuševskega, češ da nista izvršila svoje dolžnosti.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko uradno poročilo.

10. aprila. — Na fronti v Lagarinski dolini, v okoliših Mt. Siefa (Visoki Cordevole), vzhodno Gorice osamljeno delovanje obeh artiljerij in patrulj. Na Krasu so v noči od 8. na 9. t. m. naše baterije zlo-mile napad na proti nam namaknjeno stražno postojanko, ki smo jo v kratkem zasedli v okoliših severno Hudegaloga, še preden se je mogel razviti.

Rusko poročilo

10. aprila. — Zapadna fronta: Neznatni napadi sovražnika v Karpatih v ozemlju zapadno Dzembranja in zapadno mesta Tomnatika so bili odbiti. Na ostali fronti obojestransko streljanje in poizvedovalne akcije. — Romunska in kavkaška fronta: Obojestransko streljanje in akcije izvidnih oddelkov.

Angleško poročilo.

10. aprila. — Operacije se krepko nadaljujejo. Sovražni protinapadi so bili brezuspešni. Napravili smo nad 11.000 ujetnikov in uplenili sto topov in 163 strojnica.

Colard. To je trajalo že deset let. Tedaj pa je majhen dogodek skoraj pokvaril dotlej remoneto zetovo srečo. Colard, ki je dotlej sam oskrboval vse obdovanje s čevljarjem, je obšel za vnetjem možganov in je bil celih dvestet dni popolnoma v nezvesti. In ravno tedaj je zapadel zopet četrtiljetni dol čevljarjeve rente.

Ker Brichet od svojega nezvestnega služabnika ni mogel poizvedeti natančnejših podatkov o naslovu svojega tasta, se je obrnil na nekega odvetnika v Nancyju, kateremu je poslal znesek s prošnjo, naj tamkaj poizve za nekega Pigeota in mu izplača denar.

Štirinajst dni nato pa je prišel denar nazaj iz Nancyja in sicer s pisnom naslednje vsebine:

»Čenjeni gospod kolega!

Preiskal sem ves Nancy in okolico, pa nisem mogel najti čevljarja z imenom Pigeot. Prepričan sem, da človek tega imena ni nikdar bival v tem okolišču.

Lahko si je misliti, kako se je začudil Brichet, ko je čital te vrstice.

— Kdo je torej celih deset let preje-

BRAZILIJA PREKINILA ODNOSAJE Z NEMCIJO.

AMSTERDAM, 10. (Kor.) Londonski listi poročajo iz Rio de Janeira, da so diplomatski odnosi med Brazilijo in Nemčijo prekinjeni.

Nova Rusija.

PROGLAS PROVIZORIČNE VLADE NA NAROD.

PETROGRAD, 10. (Kor.) Petrograjska brzojavna agencija objavlja naslednjo izjavo provizorične vlade: Ko je pregledala vojaški položaj ruske vlade, se je provizorična vlada, da zažrti svojim dolžnostim napram deželi, odločila za to, da narodu odkrito in naravnost pove vsi resnico. Sedaj vržena vlada je pustila deželno obrambo v položaju velikanskega nerada. S svojo kaznjivo nedelavnostjo in s svojimi nespretnimi ukrepi je napravila nered v naših financah, v oskrbi prometa in oskrbi armade z municijo. Omajala je vso našo gospodarsko organizacijo. Provizorična vlada bo z živahno in dejansko podporo vsega naroda zastavljala vso svojo moč v to, da odpravi slabe posledice stare vladavine. Toda čas je kratek. Kri mnogostevnih sinov domovine se je obilno prelivala tekom tega poltretjega leta vojne. Kljub temu pa ima dežela proti sebi še vedno mogočnega nasprotnika, ki ima zasedene cele dežele naše države in nas ravno sedaj ob rojstvu ruske svobode ogroža z novim odločilnim sunkom. — Obramba naše prave narodne domovine za vsako ceno in osvoboditev dežele sovražnika, ki je prodrl preko naših meja, tvorita glavno in najvažnejšo nalogo naših bojevnikov, ki branijo svobodo naroda. Provizorična vlada prepelja volji naroda, da v najožji skupnosti z našimi zavezniki končno odloči vsa svetovne vojne in nje dokončanja se tičoča vprašanja, smatra pa za svojo pravico in svojo dolžnost, da že sedaj izjavi, da svobodna Rusija nima namena, da bi vladala nad drugimi narodi, da bi jim jemala njihovo narodno dedščino in nasilno zasedala tuja ozemlja, temveč da hoče doseči mir na podlagi pravic narodov, da si določajo svojo usodo sami. Ruski narod ne stremi po povečanju svoje zunanje moči na stroške drugih narodov, nima namena, da bi podjarmljal kak drug narod ali ga ponižal. V imenu enakosti je odstranil verige, ki so obremenjale poljski narod. Toda ruski narod ne bo pristal na to, da bi njegova domovina izšla iz velikega boja ponizana in omajana v svojih življenjskih pogojih. Ta načela bodo tvorila podlago zunanje politike provizorične vlade, ki neovržno izraža voljo naroda in čuva pravice naše domovine, pri čemer izpolnjuje obveznosti, za ktere smo se zavezali napram svojim zaveznikom. Provizorična vlada osvobodene Rusije nima pravice, da bi narodu zakrivala resnico. Domovina je v nevarnosti. Napeti je treba vse sile, da jo rešimo. Naj dežela ne odgovori na to resnico z neplodno protostojno in ne s pobitostjo, ampak z zanosom, da se ustvari enotna narodna volja! To nam poda nove moči za boj in nam prinese srečo. Naj bi čas težkih izkušenj našel vso deželo krepko, da se zagotovi priporočna svoboda in da se moremo neumorno posvetiti delu za blagor svobodne Rusije! Provizorična vlada, ki je slovesno prisegla, da bo služila narodu, je trdno prepričana, da bo ob splošni doslej nepoznani podpori vseh in vsakega posameznika mogla do konca izpolnjevati svoje dolžnosti napram deželi. — Podpisani: Predsednik ministrskega sveta, knez Lvov.

Odposlansvo s fronte pri posl. Čejdžju.

BERN, 11. (Kor.) »Petit Parisien« poroča iz Petrograda: Odposlanstvo enega gardnih polkov s fronte, obstoječe iz 2 oficirjev in 5 vojakov, je bilo sprejeto v Petrogradu od izvrševalnega odbora delavcev in vojaškega sveta. Deputacija je vprašala predsednika Čejdžja, zakaj petrograjski polki dosedaj še niso prisegli zvestobe provizorični vladi. Čejdže je o-
mal rento in izdajal pobotnice zanj? — se je vprašal ves začuden zaradi tega ne-pričakovane razkritja — glede svojega nepoznanega tasta.

Bil je pa toliko nežalosten, da ni hotel svojih ženi omeniti niti besedice o pisnu, ki ga je prejel iz Nancyja, preden mu ni mogel polasniti stvari Colard. Ker je le-ta edini govoril s čevljarjem Pigeotom, se pogajal ž njim in dopisoval, je tudi on sam mogel razrešiti to uganke.

Ko je Colard nekoliko okrevljal, mu je Brichet pokazal pisno odvetnika iz Nancyja. Colard se je začudil še bolj kot njegovega gospodarja, in da čim prej razreši to nepojmljivo uganke in polasniti stvar, se je takoj odpeljal s pošto v Nancy.

Vrli sluga pa se je preveč zanašal na svoje moči, ki so se mu komaj in še ne polnoma vrnile, in Brichet je tedaj dni po Colardovem odpotovanju prejel od njega pisno, v katerem mu je naznanjal, da se mu je bolezen povrnila in da zato že pet dni leži v Chalonsu.

(Dalje.)

govoril, da se bo to zgodilo v kratkem. Petrograjske čete naj se v nasprotju s prejšnjim sklepom odpošljejo na fronto. Čejdže je izjavil dalje, da je izvrševalni odsek dume ponudil socializmom mesto v provizorični vladi, vendar pa so socialisti ponudbo odklonili, tja zamorejo lažje kontrolirati vladu od zunaj. Izvrševalni odbor delavcev in vojaškega sveta trenutno ne namerava poseči po oblasti, vendar pa bi ob gotovih okoliščinah to ne bilo izključeno. Odposlanstvo je zahtevalo, da naj bodo vsi ukazi delavskega in vojaškega odseka za armado odobreni od vojnega ministra, da se prepreči naprotujoča si povelja in anarhija. Deputacija je končno nujno pozivljala delavstvo v Petrogradu, da naj opravi za deželno obrambo potrebna dela. Razporeženo deputacije da odgovorja onemu cele armade, odkoder prihajajo vsak dan izjave za provizorično vladu. Toda v Petrogradu je položaj neizpremenjen. Izvrševalnemu odboru se ne more posrečiti, da bi spravil delavce v delavnice in vzpostavil red v vojašnicah.

Skupščina članov delavskega sveta.

KOPENHAGEN, 10. (Kor.) Člani sveta delavskih delegatov po vsej Rusiji so za 20. t. m. sklicani h državni skupščini, na kateri bo sklenjeno združenje vseh ljudskih strank v Rusiji in postavljen enoten strankni program z ozirom na predstojenče volitve v ustavodajno narodno skupščino. Pravosodni minister Kerenski se jako zavzema za enotno nastopanje vseh delavskih skupin in za zjedinenje glede stalnega programa.

Aretirani vojniki v Italiji.

LUGANO, 11. (Kor.) Glasom lista »Messaggero« je bilo v več italijanskih mestih aretiranih 42 oseb, ki so bile obdolžene vojninstva in atentatov proti vojaškim napravam. Med aretiranimi se nahaja več žensk in trije inozemci.

Ponoven cesarjev obisk v Primorju.

LJUBLJANA, 11. (Kor.) Njegovo Veličanstvo cesar je včeraj v spremstvu načelnika generalnega štaba, generala pehote pl. Arza, posetil soško fronto in Trst. Cesar je v terek zjutraj zgodaj dospel in sprejela sta ga general Boroevič in deželni predsednik Kranjske grof Attems. Po daljšem razgovoru o vojnem položaju, se je cesar s svojim spremstvom in armadnim poveljnikom odpeljal na Opčine. Ne samo dična Postojna, temveč tudi najrevnejše kraške vasice so se odele svečanostno. Cesarjev poset je bil popolnoma nepričakovan. Cesar, ki je že kot prestolonaslednik posvečal oskrbi svoje armade največjo pozornost, je obudoval in vedno zopet priznaval velikansko sodelovanje za fronto, ki je izvršujejo etapne čete, vojaški delavski oddelki in pa prebivalstvo na najzaslužnejši način. Na vojni proti Opčinam je imel cesar priliko, da si je ogledal več v rezervi se nahajajočih krdel. Kakor povsod, je bilo tudi tu nadzorovanje pravi praznik za naše borilce. Cesar je zopet podelil mnogoštevilna odlikovanja in je odlično odlikovanim osebam izrazil svojo posebno cesarsko zahvalo. Na Opčinah si je cesar ogledal okrevališče za ranjene in bolne vojake. Nato je stopil vladar na teraso. Hribovje je bilo v megli; črni oblaki so se pogrezali vedno nižje in nižje. Tam doli v nižini pa je skozi oblake prodirajoči solnčni žar pozlačeval Trst. Cesar, ki ga je prevzel to pogled, se je odločil, da poseti Trst. Tržačani, ki so skoraj praznično napolnili ulice, so spočetka skoraj presenečeno gledali avtomobile. V negotovosti, ako jih vedno ne vara slutnja, je ta ali oni vzdignil kloknob, oglasili so se bojazljivi vzkliki in na uho tistih, ki so se vozili v zadnjih avtomobilih, je dospel klic: Cesar! Avtomobili so zavozili v pristaniščne naprave. Zopet slika mrtvega mesta; prav posebno zato, ker vendar leži mesto ob morju, ki veže narode. Vendar pa, ker se je vozil cesar na čelu, je izginila otožnost, v spominu na njegove besede o svobodi morij in naše svetovnogospodarske bodočnosti, v katero nas hoče povesti. Našem trgovinskemu emporiju vzevete novo življenje. Voznja se je nato nadaljevala ob obali tja gor proti Proseku in Miramaru. Cesar je dal ustaviti, je stopil z voza, stopil tja ven in se ozrl na svoj Miramar, ki naj bi bil, nedostopen italijanski pohlepnosti, žrtve njegovega razdeljanja. Njihovi letalci pa vendar niso napravili dosti škode. Po tem postanku so se avtomobili povzpeli na vrh Proseka in pohiteli potem dalje v Vipavsko dolino in nekoliko vstran od tam k nekemu višjemu poveljniku, kjer so se ustavili za opoldne. Gromoviti »Hoch« je pozdravljaj cesarja, ko je nadaljeval vožnjo, ki ga je vodila preko Lokevskega sedla v Cepovansko dolino. Kjer so se nahajala poveljišstva in čete, je dal cesar ustaviti, da osebno pozdravi te čete. Vračal se je cesar v Postojno deloma skozi meglo preko še zasneženih vrhov in odšel je od tam ponoči. Pred odpotovanjem pa so še bili cesarjevi gostje pri cesarju v gostih; armadni poveljnik pl. Boroevič z na-

čelnikom svojega gen. štaba, vojaški poveljnik gen. pehote Martini in dež. predsednik kranjski grof Attems.

DUNAJ, 11. (Kor.) Cesar je danes ob 2 dospel v Laksenburg.

Odlikovanje generalnega polkovnika pl. Puhalla.

DUNAJ, 11. (Kor.) Cesar je generalnemu polkovniku Pavlu pl. Puhallu v priznanje odličnega službovanja pred sovražnikom kot armadni poveljnik podelil veliki križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo in meči.

Narodnost, narodna zavest, politika.

(Zvrsetek.)

Izvrstna hrvatska revija »Njiva« citira med drugim tudi sentence barona L. Hellenbacha, ki je bil svoj čas ena najbistrejših glav v Hrvatski. Izdal je bil leta 1868 (torej pred petdesetimi leti) — v posebno važnem momentu hrvatskega javnega življenja — nemško brošuro: »Die Fusion«. Eine Skizze aus dem kroatischen Parteileben. (Fuzija. Crtica iz hrvatskega strankarskega življenja.) Kar citira rečena revija, je še danes aktualno.

Avktor obžaluje, da se osebni subjektivni motivi, ki vodijo mnoge ljudi, pritegajo v javno diskusijo. Naj ima človek kakršne-koli motive za svoje delovanje — naj je ambicija, koristiljubnost, potreba, ali objestnost — je vendar prisiljen v javnem življenju, da svoje delo zastopa in brani z ozirom na splošno dobro. Le v toliko, v kolikor se mu to posreča, more najti pri tem računa tudi njegov osebni interes. Ta ali oni more imeti vedno na jeziku samostalnost, svobodo, narodnost, kulturo in napredek, a pri tem misliti le na svoj dragi jaz. Ali za splošnost je to brezpomembno, ako so motivi, ki jih navaja, veljavni. Za globlje osebne motive, na katere misli tak patrijot, je odgovoren edino le svoji vesti. Da le v resnici pospešuje blagostanje z besedo in dejanjem, potem je za politiko brez pomena, zakaj da to dela, ker to spada v področje etike. Res je, da ga ni odurnejega dela, nego je, ako se splošno dobro s polno zavestjo žrtvuje lastnemu osebnemu interesu. To je večji zločin, nego tatvina, kajti s tatvino v svojo korist oškoduje le posameznika. In če tudi za tako vrsto zločina ni posvetnih kazni, pa je javno mnenje, ki sodi in ki ničesar ne ceni višje, nego pošteno-patriotično delovanje, in ki nikogar ne obsoja ostreje, nego razkrinkanega sebičnega. Ali, javno mnenje se čisto varu in more biti v zmoti, ker se le redko more zanesljivo ugotoviti kaka taka krivda. Na drugi strani pa je tudi zelo redko čisto premišljen patriotizem, ki ni le brez sebičnosti, ampak tudi brez vsake ambicije. Vidimo ga le v posrednih trenutkih žarkega oduševljenja. Sicer pa dostojne ljudi navadno sili ugled pred sodržavljani, da v politiki delajo dobro in da se izogibajo zlu. Zato je tudi hipno ploskanje galerij jako zapeljivo za slabotne in kratkovide ljudi. Zato je krivično, ako se objektivna vrednost gotove politike obsoja, ker so njeni subjektivni (osebni) motivi sumljivi!

Hellenbach ne dvomi na dobri volji nikogar, pač pa na pravilnosti njene politike. Presojanje politike (strankarske) — to je edino prava in objektivna podlaga za politično diskusijo. Zaupanje, ali nezau-panje, simpatija ali antipatija, nima v politiki nikake vrednosti! V kolikor gre za duševne sposobnosti in strokovno znanje, bi Hellenbach še dopustil, da se govori o zaupanju — drugače pa ne. Materijalni interesi so z ozirom na posameznika morda še slabši faktor za zaupanje. Ali človeški značaj ostaja nedoločena veličina, ker se kaže samo v svojem razmerju napram vnanjemu svetu. Če se ta izpremenijo, se more tudi človeški značaj izpremeniti. O tod pregovor: razmere izpremenjajo človeka — honores mutant mores!

Francoska akademija političnih in moralnih nauk je nagradila pred nekoliko leti knjižico z naslovom: »Kaj je patriotizem?«, ki jo je napisal P. Bourde in namenil francoski mladini. Te knjižice bi želeli v vsaki naši družini.

Domovina je vez, ki nas spaja z ljudmi našega rodu in jezika, naj pripadajo mladosti ali bodočnosti, ali naj žive v sedanjosti: znak je vseh blaginj, ki jih daja Francija, in vseh tistih dolžnosti, ki nam jih nalaga. Domovina je njiva, na kateri se neprestano seje in žanje; mi zanjemo, kar so sejali naši predniki, in sejemo, da bodo želi naši potomci. . . . Kdor se izogiblje javnemu delu, ni pravičen. Če hoče živeti kot čestit človek, ki ljubi svoje bližnje, mora izpolnjevati vse državljanske dolžnosti! Če se izogiblje, pomenja, da si nehvaležen napram svojim sodržavljani, a potem je moč domovine, naše skupne matere, v skupnosti volje vseh njenih članov: nieno moč zmanjšuje tisti, ki mu je to vseeno. . . .

Ko se pokorisi zakonom, ti ni zabranjeno, da jih ocenjuješ; ako vidiš, da ne odgovarjajo splošnemu dobru (kar je njihov namen), dovoljeno ti je, da to tudi poveš. To ti je celo v dolžnost, ker človek, ki je

pogodil resnice, nima pravice, da jo skriva. Ljubezen do bližnjega mu nalaga, da jo kaže, kolikor je v njegovi moči. Glavno je, da zna prav poravnati pravico do diskusije. Naj bo tvoje mnenje še tako točno in tvoji predlogi še tako koristni; prepričavanje je edini način, da zmaga resnica. Tistemu, ki porablja grobo silo, da bi vsilil svojo voljo, ni odpuščanja. Če prihradi tvojemu mnenju, se boš veselil; ako ne, si izpolnil svojo dolžnost. Kajti pravica ne zahteva, da dosežemo uspeh, marveč da ga pripravljamo čimbolje.

Svobodni ne treba samo stremiti, ampak se mora tudi porabljati. Sili nas, da smo pazljivi, odločni, hrabri, pripravljeni k pozitivnosti, navdušenim vrtilom. Ko gre za svobodo, bodi brez strahu! Ona je najboljši lek proti čimom, skritim za namerom, ako se slabo izjavljajo. Niso bili naj-srečnejši narodi tisti, ki so bili naimočnejši, ampak oni, ki so verovali v bodočnost, ki so imeli svoj namen in se mu blizili odločno. Varčevali so s svojo močjo, pametno izkoriščajoč vsako priliko. Stalnost in odločnost sta njih varno vodila skozi dogodke in v nesreči niso klonili, ker jim je hrabrost dajala vero v same sebe!

Neposredno po sklepu avstro-ogrsko-nagodbe — leta 1868 — je neki anonimni avstrijski politik izdal studio pod naslovom: »1867. Das öster-ung. Ausgleichs-werk und die hiedurch unvermeidliche Umgestaltung Oesterreichs« (Avstro-ogrsko-nagodba in vsled te nezgibna preuredba Avstrije). Kar je rečeno o državnih idejah, zveni danes — ko se gola strankarska sebičnost skriva za pojmi državne ideje, zahtevajoč v nje imenu od vlad, naj izvrši najljubše krivice — zveni kot prečen memento. Avtor izjavja: Državna ideja-voditeljica ni tista, ki jo usiljuje kaka vlada (in to celo le po zahtevi kakih strank! Prip. ured. »Edinosti«), marveč ideja, ki jo narodna zavest sprejema vsa se in jo dosledno izjavlja. To je tista ideja, ki je tako tesno zvezana z mišljenjem in čustvovanjem naroda, da stremenje po nje uresničenju povzga sree vsakega posameznika in ustvarja v njem dispozicijo, da je pripravljen vse — tudi življenje — žrtvovati v ta namen. Taka ideja je resnično vodilna državna ideja, ki vzbuja patriotizem, brez katerega ne more nobena država procvitati in obstati! Patriotizem pak ni produkt matematičnega primera, ki se more naravnost dokazati po pravih matematikah, marveč je čustvo, ki se mora vzbuditi in izjaviti istakto kot ljubezen!!

S to sentenco je avtor tudi, in še posebej, današnjim vodilnim činiteljem v naši državi zaklical usodopolno: glejte, kaj ukrepite in ne usiljate državne ideje, ki ne bi vzbujala patriotizma!!

Razne politične vesti.

Politično vstajenje. Tako se glasi naslov velikonočnega članka v praški »Unions«. Naglašajo, da se je po prevratu v Rusiji vera v mir jako utrdila in povečala v človeštvu. Nikdo ne more sicer še reči, kdaj pride mir, kdaj se izpolni ta nada človeštva, kdaj pride odrešenje, ali v vseh državah je že videti priprave za čas mira. V vsaki državi in v vsakem narodu se zavzelo, da morajo najbolj glave na delo, da se politične, gospodarske in socialne razmere pravočasno navedejo na poti, ki dovajajo do uspešnega nadaljnjega razvoja. Pri tem pa se opaža stremenje, da bi se vsaj del sedanjega domačega mira rešil tja čez v čas mira, da se po vojni ne razvnamejo zopet obstoječe politične difference v vsej njih intenzivnosti. Kakor je misel na vojno ublažila nasprotstva, tako naj spomin na vojno deluje ublažujoče. Kar združuje in pomirja, naj se išče in goji, ko pojde za to, da se po pravilo težave in opustošenja, ki jih povzroča velika vojna. Tudi v naši monarhiji bo izvršilo veliko delo, da bosta vojna in zopetni mir srečnosna za narode in državo. Pred vojno nismo mogli doseči domačega mira, vsled česar smo izgubili ustavnost, parlamentarizem. Sedaj pa moramo resno na delo, da bosta ustava in parlament slavila svoje vstajenje! V vojni je dokazala Avstrija, da tudi država, ki ni narodno enotna, more — ako skupni interesi spajajo ne narodnosti — tvoriti zid proti skupnemu sovražniku — zid, ki je nepremagljiv, enotno državno fronto, kakor vsaka druga narodno enotna država! Ko zasledujemo dogodke na bojiščih, je nam v zaledju v dolžnost, da pravočasno poskrbimo za razmere po vojni. K temu spada v prvi vrsti ureditev političnih razmer, vstajenje ustavnosti in parlamenta. Te dolžnosti se sicer zavedajo stranke, ali glede načina, kako naj se sanirajo nerazveseljene razmere, ni moglo priti do sporazuma. Tudi domači mir med vojno ni ublažil nasprotstev. Nemške stranke zahtevajo, naj bi sporna vprašanja rešila vlada samoooblastno — s patentni in naredbami. Zastopniki vseh čeških strank se upirajo taki rešitvi narodno-političnih vprašanj. Rešitev narodno-političnih spornih vprašanj brez privoljenja obeh strani ne more prinesiti trajnega ozdravljenja razmer. Rešitev s patentni in naredbami tudi ne bi prinesla vstajenja ustavnosti in parlamenta, marveč bi bila v povod novim tožbam in bojem! Praški list se nadeja še vedno, da vlada opusti ustvaritev kakih »predpogovorov« in da nastopi edino pravo in hodno pot, ki more dovesti do vstajenja ustavnosti in parlamentarizma — do nove konference, do pogajanj med narodi. Vlada naj se ne uda vabam posameznih skupin, ki niso nikdar iskale mira, ampak vedno le boja. Grof Clam-Martinčič naj pozove stranke k pogajanjem! Le ta pot vodi k vstajenju močnega in močnega konarhije!

Odmevi afe Rajadič. Netlajno smo se obširno bavili z afero hrvatskega poslanca in delegata barona Rajadiča v ogrsko-hrvatskem saboru, ki ga je (poslanec) hrvaški poslanec Szmeresanyi obdolžil veleizdajalskih zvez z belgrajskimi krogi ter je v afero vplel tudi hrvatskega poslanca prof. Surmina. Sedaj se je oglašil — baron Rauch bivši ban Hrvatske, z neko izjavo v — tudi to je značilno — budimpeštanskem »Pester Lloyd«, kjer govori, da se je s pomočjo »ključa«, ki so ga našli pri profesorju Surminu, moglo doznati vse tajne stvari, n. pr. o mobilizaciji. Vprašuje tudi, kdaj se bo postopalo proti tistim, ki so vedeli za Surminovo »ključ« in se ga posluževali? Plemenita duša, ta baron Rauch! Dobro pa je le, da se je oglašil vsaj eden od tistih, ki so dali hrvaškemu poslancu »materijal« za njegovo umazano kampanjo proti večini hrvaškega sabora, kajti za to edino gre denuncijantom. Za barona Raucha pa še posebej, ker se na hrvaško-srbsko delegacijo oprta sedanja vlada na Hrvatskem. Ali meniti ta mož, da bi se mogli povrniti njegovi časi? Imeni Rauchov, očeta in sina, imate čuden zvok na Hrvatskem in, ni bi sodili, da Raucha prevajajo take nade! Že zato, ker prihaja na pomoč Madjaru, ki je — kakor je bilo konstatirano v peštanskem saboru — svedočno sam slavil veleizdajalske orgije v Belgradu, ko je sanjal sanje o madjarskem veličju na Balkanu na škodo skupne monarhije. Afera preveč smrdi, da bi mogla prinesiti sadu nje uprizoriteljem v Pešti in — v Hrvatski!

Domače vesti.

Zahvala nadvojvode Josipa. Na čestitke, ki jih je svojedobno v imenu tržaškega prebivalstva sporočil cesarski komisar generalnemu polkovniku, nadvojvodi Josipu, povodom njegovega imenovanja za poveljnika armade na fronti proti Romunski, je došel te dni cesarskemu komisarski naslednji odgovor: »Globoko so me ganila, iskrena voščila ter izraz obžalovanja, sporočena mi v imenu prebivalstva neposrednega mesta Trsta povodom mojega odpoklica s kraške fronte, kjer sem s svojimi junaki eno leto in pol verolomnemu nasprotju zastavljal pot v Trst. Prosim Vaše preblagorodje, da sporočite vsem prebivalcem Trsta moje najiskrenejše zahvalo in prisrčne pozdrave. Gotovo je, da je Trst za vse večne čase zavarovan pred roparsko pohlepnostjo sovražnika, kajti naše hrabre čete stoje budno na straži. — Na bojišču, 29. marca 1917. — Nadvojvoda Josip, generalni polkovnik.«

Odlikovanja. Povodom zaprosene stalne upokojitve je cesar podelil policijskemu tajniku v Trstu, dr. Antonu Pechotschu viteški križec Franc Josipovega reda, pristavu pomožnih uradov policijskega ravnateljstva v Trstu, Rajmandu Pasqualiju pa naslov ravnatelja pomožnih uradov. V priznanje izbornega službovanja v vojni je bil pristav primorske finančne prokurature dr. Karel pl. Czernak-Eichenfeld odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetlinje, v priznanje posebno vneta službovanja pred sovražnikom pa so bili odlikovani s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetlinje: nadpregledniki finančne straže Mihael Malnig, Rüdiger Perna in Alojz Bujan ter preglednik Ivan Luknačič.

Princ Konrad Hohenlohe-Schillingsfürst vitez zlatega runa. Cesar je imenoval pet članov visokih avstrijskih plemiških rodbin za viteze zlatega runa, med njimi tudi bivšega tržaškega namestnika, sedanjega prvega najvišjega dvornega mojstra princa Konrada Hohenlohe-Schillingsfürsta.

Prijave za povišanje vzdrževalnine. V včerajšnjem listu smo izrazili željo, da bi se stvar glede prijav za povišanje državne vzdrževalnine v smislu zadnje cesarske naredbe uredila tako, da svoji vpošiljencev ne bi imeli nepotrebnih potov in jim ne bi trebalo izgubljati dragocenega časa po raznih »filah«. Kakor smo sedaj doznali, se stvar uredi v kratkem tako, da bo poslovanje kolikor mogoče hitro. V svrhu razdelitve dela bo pač treba, da se ustanove posebni uradi, ki bodo sprejemali prijave. Način prijavitelja kakor tudi kraj in čas za prijave zahtevkov se objavijo v časopisu. — Opozarjamo na to družine, ki se jih tiče, da torej nekoliko potpre in si ne delajo nepotrebnih potov. Komur bi se po rešitvi njegove prijave zdelo, da je prikraščen v svojih pravicah, naj se potem obrne do vojnopo-možnega urada političnega društva »Edinost« v pisarni dr. Rybača in dr. Abrama, ki ukrene potem vse potrebno.

Cesar o važnosti šolskega obiska. Ko je bil nedavno temu naš cesar v Tirolu, mu je bil predstavljen tudi učitelj meščanske šole, poslanec Fran Natter. V razgovoru je menil cesar: »Bistven javen interes je, da se šolski obrat vzdržuje nemoteno in neprekinjeno. Saj so se tudi izdale primerne odredbe.« Poslanec Natter je pripomnil: »Poleg nadaljevanja s poukom je glavno intenzivnejše vzgojno delovanje, s katerim mora zastaviti šola, da popravi pomanjkanje na očetovski avtoriteti.« Cesar na to: »Prav res; žal, da se mora toliko očetov še pogrešati. In naši sovražniki še nočejo napraviti koga!«

Oko 700.000 K za dijake. V Splitu je umrl te dni nekdanji odvetnik dr. Joso Dimitrovič. Kot odvetnik je bil na glasu in je prihranil lepo imetje. A tudi po očetu je podedoval precej. Vse — okoli 700.000 K — razum nekaj malih legatov, je zapustil za stipendije dijakom obeh ver, ki jih bo upravljal konzistorij v Zadru. Tako si je pokojnik, ki v javnem življenju ni sibal v ospredje, postavil najlepši spomenik.

Umrl je profesor Behring, izumitelj serumu proti difteriji in s tem velik dobrot-nik človeštva.

DAROVI.

Darovi, došli cesarskemu komisarsju. V počastitev spomina pok. bivšega policijskega ravnatelja dvor. svet. Krištofa Bussicha so uradniki in drugi organi tržaške policije darovali znesek K 342 — v prid podporne zakladu za varnostno stražo in policijske agente.

ČESKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste šte. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. — Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mestne tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Odda se v najem meblirana soba gospoj ali gospodični. Ulica Solitario šte. 20 prtljaje.

Gospodična zmožna hrvaške, italijanske in nemške korespondence in izvršna stenografinja išče primerno službo. — Naslov pove Ins. odd. Edinosti pod št. 1051.

Kupuje se čunje bele in barvane, pokrivala, pletenine, neralne oblike, vrv in karkje. Lorzarich, Sv. Ivan Vrčela 628. 1049

Pozor trgovci! Kupujem vsakovrstno blago kakor železo, kuhinjsko posodo, obleko, stenske in peči. Ponudba z uxor-em la cenikom naj se pošlja na naslov Josip Frenetič, London 33, pošta Hraste pri Post. jni. 1918

Žalje vsake vrste kupuje Jakob Margon. Via Solitario 21 (pri mestni bolnišnici). 964

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste šte. 10. 407

Malinovec izboren, iz prista ga sadja, v sodih, proda takoj po zmrzni ceni Partina, Skladišče ulica Gelsi št. 10 od 11-12, 4-5. 3064

Diplomirana učiteljica podučuj z gotovim uspehom male in od astle (gospje in gospodične) nemško in slovensko, le na svojem domu, po zmeri ceni. Informacije od 3-7 pop. Ulica Obizzoza 27, III. nad, druge stopnice zadel na dvorišču, vrata 8. (A 3)

Hišica blizu kolodvoja Sv. Anje, z dvema sobama, veliko kuhinjo z majolichnim oganjščem, čemenirani 2 kleti, vodnjak s pitno vodo, približno 60 klf. že obdelanega vrta (s krompirjem in zelenjavo), a lepim razgledom na morje, se proda za K 18.000. — Obdano in ograjeno zemljišče 525 klf pri Sv. Anji K 15.000. Pojasnila daje Kolarič, Kavarna Corso 9-11, 3-7.

Priporočljiva tvrdka. Manufakturne trgovine. SUCCESORI (Nasledniki) PIETRO TAVOLATO Trst, Lesni trg (Piazza della Legna) šte. 1. — Bogata izbira manufakturnega blaga. — Cene zmerne. 194

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Stadion 10 - Trst
Odpri od 8¹/₂ zvečer naprej
Cena: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio 5
(Lastno postojie)
Kapital in rezerva K 8.800.000.—
FILIJALKE: Dunj Teglhofstrasse 7-9,
Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija
Sp'it, Šibenik, Zadar.
VLOGE NA KNJIŽICE
3¹/₂%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rental davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in ziračunju po dogovoru. — Akreditiv i čeki in nakaznice na vsa tu-in inozemska tržišča.

KUPEJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, priporočila, delnice, srečke itd. — VALUTE IN DEVIZE: PREJEMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih, SAFE DEPOSIT, PROMESE. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zbiranja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, remours krediti. Borzna naročila. — Inkaso.
MENJALNICA. — — — ESKOMT MENIC.
Telefoni: 1463, 1703 ja 2076
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne.
Brzjavi: JADRANSKA

Zlatarnica G. Pino

v Trstu se je preselila na Corso št. 15 v bivšo zlatarnico G. Zercowitz & Figlio.
Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.
Cene zmerne. Cene zmerne.

GAMBRINUS

vsaki večer ob 9¹/₂
velika varietetna predstava.
Vstopnina K 1.—

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine.
Plombiranje.
UMETNI ZOBJE

Ogalsi, osmrtnice, zahvale in vsakovrstna naznanila reklamne vsebine, naj se pošiljajo na »Inseratni oddetek Edinosti«

Brez vsakega posebnega obvestila.

PIO NEGRI

brodolastnik, posestnik in odbornik avstrijske delniške parobrodne družbe „Dalmatia“ je včeraj popoldne po kratki in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Globoke žalosti potrta soproga Marija, otroci Primo, Marija in Blanca, zet Fran Steiner c. i. kr. major in vnuki tudi v imenu sestre Marije Malabotich in drugih sorodnikov naznanjajo to tužno vest.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v četrtek, 12. t. m., ob 10. uri predp. iz hiše žalosti v ulici Borsa št. 3.

Zemski ostanki se položijo začasno v Trstu, pozneje pa se prenesejo v rodbinsko rakev v Šibeniku.

TRST, 12. aprila 1917.

Prvo pogrebno podjetje Zimolo Corso 41.

Upravni svet delniške avstrijske parobrodne družbe „Dalmatia“ naznanja tužno vest, da je njen veleza-sluzni odbornik

PIO NEGRI

brodolastnik

danes po kratki bolezni preminul.

TRST, 10. aprila 1917.